



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**  
**Рев2 3132/2019**  
**29.06.2021. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Веселин Кићовић, адвокат из ..., против тужене Ваздухопловне академије са седиштем у Београду, правног следбеника Ваздухопловно техничке школе, чији је пуномоћник Владимир Миљевић, адвокат из ..., ради утврђења ништавоси и поништаја одлука, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1262/16 од 13.03.2018. године, у седници одржаној 29.06.2021. године, донео је

**ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ**, као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1262/16 од 13.03.2018. године.

**Образложење**

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3681/13 од 04.06.2015. године, исправљеном решењем истог суда П1 3681/13 од 18.02.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништаво решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године, којим је одбијен приговор тужиоца изјављен на првостепену одлуку. Ставом другим изреке, одбачена је, као недозвољена тужба у делу у коме је тражен поништај решења број ... од 24.06.2003. године. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да га врат на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 509.250,00 динара, док је захтев за 184.500,00 динара одбијен, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1262/16 од 13.03.2018. године, донетом након одржане расправе, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, усвојен је захтев тужиоца и поништено решење тужене бр. ... од 24.06.2003. године у ставу првом, алинеји 2, 3, 4 и 5, ставу трећем и четвртим изреке. Ставом трећим изреке, усвојен је захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоца врати на рад. Ставом четвртим изреке, усвојен је захтев тужиоца и утврђено да је ништаво решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године у делу којим је одбијен приговор тужиоца на решење директора школе бр. ... од 24.06.2003. године, за начињене теже повреде радне обавезе, за које му је изречена дисциплинска мера престанка

радног односа. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца за утврђење да је ништаво решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године у преосталом делу изреке. Ставом шестим изреке, одбачена је тужба у делу за поништај у односу на став први изреке, алинеја 1. решења тужене бр. ... од 24.06.2003. године, као недозвољена. Ставом седмим изреке, одбачена је тужба у делу за распоред на послове који одговарају тужиочевој стручној спреми, знању и способностима, као недозвољена. Ставом осмим изреке, одбачена је жалба тужиоца у делу у коме је за износ од 184.500,00 динара захтев тужене за накнаду трошкова поступка одбијен, као неоснован. Ставом деветим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка плати 524.250,00 динара. Ставом десетим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка плати 163.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом једанаестим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужене да се обавезе тужилац да јој накнади трошкове првостепеног и трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на неодређено време, на пословима професора ... . Спорна решења тужене, решење бр. ... од 24.06.2003. године и решење бр. ... од 03.07.2003. године донео је директор тада Техничке школе „Петар Драпшин“. Решењем тужене бр. .. од 24.06.2003. године, тужиоцу је за учињену лакшу повреду радне обавезе изречена дисциплинска мера новчане казне у висини од 20% од износа плате за јуни месец 2003. године, сагласно члану 58. став 2. Закона о радним односима у државним органима, због неблаговременог доласка на посао 21.01.2003. године, иако је по налогу помоћника директора био обавезан да одржи 1 и 2 час, што није учинио - члан 58. став 1. тачка 1. Закона о радним односима у државним органима. Истим решењем тужиоцу је за учињене теже повреде радне обавезе изречена дисциплинска мера престанка радног односа - члан 59. став 2. Закона о радним односима у државним органима, и то за пет тежих повреда радне обавезе: одбијање послова радног места на које је распоређен и налога директора да 24.02.2003. године одржи 5 час у одељењу .../..., који је био предвиђен по редовном распореду часова - члан 59. став 1. тачка 1. и 8. Закона о радним односима у државним органима; уписивање у Књигу евиденције о образовно васпитном раду одељења .../... да је одржан 5 час наставе 24.02.2003. године, иако час није одржан - члан 59. став 1. тачка 1. Закона о радним односима у државним органима; уписивање у Књигу евиденције о образовно васпитном раду одељења .../..., да је одржан 2 час наставе 26.02.2003. године, иако час није одржан - члан 59. став 1. тачка 1. Закона о радним односима у државним органима; недостојно, увредљиво и непримерено понашање према директорки школе 27.02.2003. године, када јој се у присуству два члана синдиката школе обратио речима: „да је наркоманка, да је ђацима причала да пуши траву и да је спреман да обоје иду на тестирање - она на дрогу, он на

алкохол“ - члан 59. став 1. тачка 3. Закона о радним односима у државним органима. Решењем тужене бр. ... од 03.07.2003. године, ставом првим изреке одбијен је приговор тужиоца поднет 02.07.2003. године, на решење директора Техничке школе „Петар Драпшин“ бр. ... од 24.06.2003. године и потврђено решење директора Техничке школе „Петар Драпшин“ у Београду бр. ... од 24.06.2003. године, док је ставом другим изреке одлучено да се за начињену лакшу повреду радне обавезе изриче дисциплинска мера новчане казне у висини од 20% од износа плате, која ће бити исплаћена за јуни месец 2003. године, а за начињене теже повреде радних обавеза тужиоцу је изречена дисциплинска мера престанка радног односа. Пракса тужене је да ученици не губе часове, због њихове безбедности и да се нађе замена за професора који не може да одржи час, због чега је заменица директорке тужене у понедељак обавестила тужиоца да сутрадан, у уторак, 21.01.2003. године треба да замени колегиницу 1 и 2 час, да је тужилац пристао на замену, јер је за његове часове, 6 и 7 час, планирао писмени задатак и да су се договорили да он то помери за 1 и 2 час, међутим тужилац није одржао 1 и 2 час, правдајући се да није могао да стигне на те часове, због стомачних проблема. Директорка тужене школе је 24.02.2003. године, на одмору, пре 3 или 4 часа дала налог педагогу тужене да обавести тужиоца да треба да одржи 4 час, јер професор по редовном распореду није могао да одржи тај час и јер је тужилац предавао у том одељењу и имао паузу, због чега је нађено је решење да он треба да одржи тај час, међутим, тужилац је одржао 4 час и педагогу испред зборнице саопштио да неће одржати 5 час, јер је одрадио своје, а што је саопштио и ученицима и пустио их да изађу из школе.

Првостепени суд је одбио, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништаво спорно решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године, сматрајући да је донето од стране надлежног органа тужене, директора тужене, применом члана 2. и 176. Закона о раду из 2001. године, члана 89. и 90. Закона о средњој школи и Закона о радним односима у државним органима. Првостепени суд је одбацио, као недозвољену тужбу у делу у коме је тужилац тражио поништај решења тужене број ... од 24.06.2003. године, са образложењем да како је тужилац тужбом тражио само поништај решења директора тужене бр. ... од 24.06.2003. године, али не и решења директора тужене бр. ... од 03.07.2003. године, и како предмет судске заштите може бити само коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом приговора запосленог, док одлука првостепеног органа може бити предмет судске заштите само у случају ако је против ње поднет приговор о коме другостепени орган није одлучио, да је стога тужба недозвољена. Код заузетог става, првостепени суд се није бавио околностима да ли је тужилац учинио лакше и теже повреде радне обавезе, а одбио је, као неоснован и захтев тужиоца за враћање на рад на послове према његовој стручној спреми, знању и способностима, са образложењем да само незаконита одлука има за последицу реинтеграцију, односно враћање на рад тужиоца.

Другостепени суд је након одржане расправе укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима тужиоца.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је утврдио да је ништаво решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године у делу којим је одбијен приговор тужиоца на решење директора школе бр. ... од 24.06.2003. године за почињене теже повреде радне обавезе, за које му је изречена дисциплинска мера престанка радног односа, поништио решење тужене бр. ... од

24.06.2003. године у ставу првом, алинеја 2, 3, 4 и 5 и ставу трећем и четвртном изреке, и обавезао тужену да тужиоца врати на рад.

У спору из радног односа законитост решења цени се са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињеничног стања из оспореног решења.

У време извршења повреда радне обавезе примењивао се Закон о раду објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 70/2001 и 73/2001, којим законом није био прописан дисциплински поступак. Као посебан закон примењивао се Закон о средњој школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 24/96, 23/02, 25/03-исправка, 62/03-др. закон, 64/03-др. закон исправка), којим такође није био прописан дисциплински поступак, а којим законом је било прописано да директор руководи радом школе, да је школски одбор орган управљања у школи, а чланом 90. надлежност школског одбора, којим чланом није била прописана надлежност школског одбора као другостепеног органа. Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 62/03), који је ступио на снагу 25.06.2003. године и који се примењивао у време доношења одлуке о приговору тужиоца на првостепено решење, чланом 52. ставом 2. било је прописано да је орган управљања у школи школски одбор. Чланом 129. истог закона било је прописано да директор установе покреће, води, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог, у складу са законом. Чланом 133. ставом 1. истог закона, било је прописано да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на приговор органу управљања, у року од осам дана од дана достављања одлуке, односно решења, ставом 2. да је орган управљања дужан да одлучи по приговору у року од 15 дана, док је ставом 3. било прописано да ако надлежни орган не одлучи по приговору у утврђеном року или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може да се обрати надлежном суду у року од 15 дана. Из наведеног следи да је напред наведеним законима била прописана надлежност органа који одлучује о правима, обавезама и запослених у средњим школама.

С обзиром да напред наведеним законима није био прописан дисциплински поступак, то се у овом случају, а у вези вођења дисциплинског поступка има применити Закон о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“, број 48/91, 39/02). Чланом 2. ставом 1. Закона о радним односима у државним органима било је прописано да о правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом запослених и постављених односно изабраних лица у државном органу одлучује функционер који руководи државним органом, ако овим законом није друкчије утврђено. Чланом 59. истог закона биле су прописане теже повреде радних обавеза. Чланом 62в ставом 1. истог закона било је прописано да покретање и вођење дисциплинског поступка застарева у року од шест месеци од дана извршене повреде. Чланом 71. ставом 6. истог закона било је прописано да ако функционер у утврђеном року не одлучи о поднетом приговору или ако запослени односно постављено лице није задовољно одлуком функционера поводом поднетог приговора, да се запослени, односно постављено лице може обратити надлежном суду у року од 15 дана.

Спорна решења тужене, првостепено решење бр. ... од 24.06.2003. године и другостепено решење бр. ... од 03.07.2003. године, донео је директор тужене, са којих разлога је правилан закључак другостепеног суда да је другостепено решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године донето од стране ненадлежног органа, с`обзиром да је

наведено решење донео директор тужене, а не школски одбор тужене, што је супротно одредби члана 133. Закона о основама система образовања и васпитања, и да је стога другостепено решење тужене бр. ...од 03.07.2003. године ништаво на основу члана 103. Закона о облигационим односима у делу којим је одбијен приговор тужиоца на првостепено решење директора тужене бр. ... од 24.06.2003. године, који се односи на теже повреде радне обавезе. Наиме, Законом о основама система образовања и васпитања, који се примењивао у време доношења одлуке о приговору тужиоца, а који се има применити у овом случају, имајући у виду да истим није било прописано који се закон примењује у случају започетих дисциплинских поступака, било је прописано да запослени има право на приговор органу управљања, па како је орган управљана био школски одбор тужене, то следи да је о приговору тужиоца на првостепено решење одлучивао орган који није био надлежан да одлучује о приговору тужиоца, са којих разлога је другостепено решење тужене бр. ... од 03.07.2003. године ништаво, и са којих разлога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да је тужба благовремена, будући да је тужилац против првостепеног решења тужене од 24.06.2003. године изјавио приговор 02.07.2003. године, да у року од 15 дана надлежни орган управљања тужене, школски одбор није донео одлуку о приговору тужиоца и да је тужилац тужбу за поништај првостепеног решења поднео 15.07.2003. године, из чега следи да је тужилац благовремено поднео тужбу, с`обзиром да је последњи дан рока за подношење тужбе био 31.07.2003. године.

Закон о средњим школама, као ни Закон о основама система образовања и васпитања не садржи правила о застарелости вођења дисциплинског поступка, то је правилан закључак другостепеног суда да се у овом случају примењује одредба члана 62в став 1. Закона о радним односима у државним органима, којим је било прописано да покретање и вођење дисциплинског поступка застарева у року од шест месеци од дана извршене повреде. Код утврђеног да су теже повреде радне обавезе, које су тужиоцу стављене на терет, извршене 24, 26. и 27. фебруара 2003. године, да се ради о двостепеном поступку и да другостепена одлука у односу на учињене теже повреде радне обавезе није донета од стране школског одбора, односно да је утврђена ништавост решења тужене бр. ... од 03.07.2003. године, то следи, с`обзиром да се ради о двостепеном поступку, да дисциплински поступак против тужиоца није покренут и окончан у законом прописаном року од шест месеци од дана извршених повреда и да је са тих разлога наступила застарелост покретања и вођења дисциплинског поступка против тужиоца, са којих разлога је правилан закључак другостепеног суда да је основан захтев тужиоца за поништај првостепеног решења тужене бр. ... од 24.06.2003. године у односу на теже пореде радне обавезе. Стим у вези, а имајући у виду напред наведено, односно да је наступила застарелост вођења дисциплинског поступка, утврђење да је тужилац учинио теже повреде радне обавезе је без правног значаја на одлуку којом је делимично поништено као незаконито првостепено решење тужене.

Тужена у жалби, а сада и у ревизији наводи да је тужилац учинио тежу повреду радне обавезе која је морала бити санкционисана престанком радног односа, али по оцени ревизијског суда ови наводи тужене нису од утицаја на доношење другачије одлуке, с`обзиром да другостепено решење тужене о дисциплинској одговорности тужиоца није донето од стране надлежног органа тужене у оквиру законом прописаног рока за вођење дисциплинског поступка, који је преклузивне природе, са којих разлога

је тужена изгубила могућност изрицања дисциплинске мере престанка радног односа тужиоцу, због евентуално учињене теже повреде радне обавезе.

Правилна је и одлука о враћању тужиоца на рад код тужене, с обзиром да је иста донета на захтев тужиоца, а на основу члана 108. Закона о раду.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија  
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић